Euroopa Parlament
2024-2029

Kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjon

2024/2030(DEC)

13.2.2025

ARVAMUS

Esitaja: kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjon

Saaja: eelarvekontrollikomisjon

Euroopa Liidu asutuste 2023. aasta eelarve täitmisele heakskiidu andmise kohta
(2024/2030(DEC))

Arvamuse raportöör: Tomáš Zdechovský

PA_NonLegDec

ARVAMUS

Kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjon palub eelarvekontrollikomisjonil kui vastutaval komisjonil lisada oma resolutsiooni ettepanekusse järgmise:

I osa - Euroopa Liidu Kriminaalõigusalase Koostöö Ameti 2023. aasta eelarve täitmisele heakskiidu andmine

1. võtab teadmiseks Euroopa Kontrollikoja (edaspidi „kontrollikoda“) osutatud punktid raamatupidamise aastaaruandes; võtab teadmiseks Euroopa Liidu Kriminaalõigusalase Koostöö Ameti (Eurojust) vastuse, eelkõige selle, et hilinenud maksete kõrge määr oli tingitud tehnilistest raskustest tehingute töötlemisel veel katseetapis oleva uue eelarve-, raamatupidamis- ja finantssüsteemi SUMMA kasutamisel; kutsub Eurojusti üles võtma konkreetseid meetmeid, et minimeerida makseviivitusi ja tagada süsteemi täielik rakendamine;

2. väljendab heameelt selle üle, et Eurojusti eelarvet suurendati 2023. aastal 67 miljonilt eurolt 88 miljonile eurole (+31 %) ja töötajate arvu 285-lt 298-le (+5 %); toonitab, et Eurojusti tegevus kriminaalasjades suurenes 2023. aastal 14 %, mil Eurojustis menetleti üle 13 000 juhtumi ning korraldati ka 577 koordineerimiskoosolekut ja loodi 21 koordineerimiskeskust, anti õiguslikku, tehnilist, rahalist ja/või operatiivtuge 288 ühisele uurimisrühmale, aidati kaasa 1 259 Euroopa vahistamismääruse täitmisele ning enam kui 4 200 kahtlusaluse vahistamisele ning kuritegelikul teel saadud vara arestimisele ja/või külmutamisele summas üle 1 miljardi euro, valmis 1 013 operatiivtulemust kriminaalasjade toetamiseks (analüüsid, õiguslikud märkused jne) ning võimaldati kasutada 6 299 Euroopa uurimismäärust; võtab teadmiseks Eurojusti vastuse, milles rõhutatakse, et amet vaatas läbi oma mittevastavusjuhtumite registreerimise ja nendest teatamise menetluse;

3. tunnustab Eurojusti püüdlusi õigusemõistmise digiteerimisel, eelkõige uue kohtuasjade haldamise süsteemi rakendamist pärast Eurojusti määruse[1] viimast muutmist, uue ühiste uurimisrühmade koostööplatvormi[2] rakendamist; võtab teadmiseks Eurojusti rolli kolmandate riikide ja rahvusvaheliste organisatsioonide kontaktpunktina seoses ECRIS-TCNi taotlustega kriminaalmenetluse kontekstis;

4. rõhutab, kui tähtis on Eurojusti jätkuv toetus Ukrainale, kus ühine uurimisrühm uurib seal toime pandud väidetavaid raskeid rahvusvahelisi kuritegusid raskete rahvusvaheliste kuritegude tõendite andmebaasi (CICED) kasutades, et hoida, säilitada ja analüüsida tõendeid raskete rahvusvaheliste kuritegude kohta ühes turvalises keskses andmebaasis, tagades turvalise digitaalse andmeedastusmeetodi tõendite esitamiseks ja nende analüüsimise; väljendab ka heameelt uue Ukraina-vastaste agressioonikuritegude eest vastutusele võtmise rahvusvahelise keskuse (ICPA) loomise üle Eurojustis, mille eesmärk on toetada riiklikke uurimisi ja leppida kokku ühistes uurimis- ja süüdistuse esitamise strateegiates ning aidata aktiivselt kaasa varade külmutamise ja arestimise töökonna tööle, et tagada ELi sanktsioonide

[1] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 4. oktoobri 2023. aasta määrus (EL) 2023/2131, millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) 2018/1727 ning nõukogu otsust 2005/671/JSK terrorismijuhtumeid käsitleva digitaalse teabevahetuse osas (ELT L, 2023/2131, 11.10.2023, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/2131/oj).
[2] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 10. mai 2023. aasta määrus (EL) 2023/969, millega luuakse koostööplatvorm ühiste uurimisrühmade tegevuse toetuseks ja muudetakse määrust (EL) 2018/1726 (ELT L, 2023/969, 17.5.2023, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/969/oj).

tõhus rakendamine kogu Euroopa Liidus;

5. võtab rahuloluga teadmiseks tiheda koostöö justiits- ja siseküsimuste asutustega, eelkõige uue töökorra kokkuleppe sõlmimise Euroopa Pettustevastase Ametiga (OLAF), 15 uue uurimise algatamise, mille puhul Eurojust andis tuge Euroopa Prokuratuurile, ning 42 juhtumiga seotud koostöö Euroopa Liidu Õiguskaitsekoostöö Ametiga (Europol), ning toonitab, et Eurojust ja Europol käivitasid katseprojekti süstemaatiliseks ja struktuurseks andmevahetuseks seoste tuvastamise eesmärgil, mis vaadatakse läbi 2024. aasta teisel poolel; väljendab heameelt Eurojusti ja OLAFi tegevuskava üle aastateks 2022–2023, et võidelda Euroopa Liidu finantshuve kahjustavate kuritegude vastu;

6. võtab rahuloluga teadmiseks, et Eurojust toetab jätkuvalt komisjoni Eurojustiga koostööd puudutavate rahvusvaheliste koostöölepingute üle liidu ja 13 kolmanda riigi vahel peetavate läbirääkimiste (kus komisjon esindab ELi) läbivaatamisel.

II osa – Euroopa Liidu Põhiõiguste Ameti 2023. aasta eelarve täitmisele heakskiidu andmine

1. võtab teadmiseks kontrollikoja tähelepaneku põhitegevusega seotud ülekandmiste korduva kõrge määra kohta ja märgib, et 2024. aastasse kanti kättesaadavatest 2023. aasta kulukohustuste assigneeringutest 6,4 miljonit eurot (23 %); märgib, et see määr oli madalam kui 2022. aastal, mil ülekandmiste määr oli 26 %; tunneb heameelt asjaolu üle, et kontrollikoja kinnitusel olid Euroopa Liidu Põhiõiguste Ameti (FRA) 2023. aasta raamatupidamise aastaaruande aluseks olevad tehingud kõigis olulistes aspektides seaduslikud ja korrektsed; rõhutab, et 2023. aasta eelarve oli 34 miljonit eurot; märgib, et FRA rahalised vahendid ja inimressursid on endiselt piiratud, ning tunneb jätkuvalt selle pärast muret; väljendab heameelt, et FRA suutis täita oma eesmärgid ja viia ellu iga-aastases tööprogrammis ette nähtud tegevused, hoolimata jätkuvast inimressursside ja rahaliste vahendite nappusest; märgib, et korraldatud või kaaskorraldatud koosolekute ja ürituste arv oli 421, samas kui eesmärgiks oli seatud 260, ning teavitusmaterjale koostati kokku 1809, samas kui eesmärgiks oli seatud 250; märgib rahuloluga, et FRA eelarve täitmise määr on väga kõrge, st üle 99 %; peab seda usaldusväärse finantsjuhtimise ja eelarvepõhimõtete järgimise oluliseks näitajaks; väljendab heameelt koostöö üle, mida tehakse teiste ELi asutuste, organite ja kodanikuühiskonnaga selleks, et tagada põhiõiguste järgimine;

2. toonitab FRA rolli põhiõiguste hartas sätestatud põhiõiguste ja õigusriigi normide täitmise peamise järelvalvajana ning peab kiiduväärseks toetust, millega tagatakse ELi kehtivates võrdõiguslikkuse ja mittediskrimineerimise valdkonna õigusaktides ja poliitikameetmetes sätestatud põhiõiguste austamine, kaitse ja teostamine, nagu ELi õigus ja poliitika rassismi ja antisemitismi ning islamofoobia vastu võitlemiseks, võrdõiguslikkuse andmete kogumise toetamine ning võrdõiguslikkuse ja rassismivastase võitluse strateegiate rakendamine, näiteks romasid käsitlevad riiklikud strateegilised raamistikud, sisendi andmine LGBTIQ-inimeste võrdõiguslikkuse strateegia 2020–2025 jaoks, kodanikuühiskonna ja ohus olevate inimõiguste kaitsjate toetamine, kuriteoohvrite direktiivi, rassismivastase tegevuskava ja ELi strateegia antisemitismi vastu võitlemiseks ja juudi eluviisi edendamiseks muutmine ning nõustamine seoses põhiõiguste järgimisega tehisintellektisüsteemide arendamisel ja kasutamisel ning ELi vahendite rakendamisel ja kasutamisel;

3. toob esile FRA suunised ja osalemise varjupaiga ja rände, piiride ja koostalitusvõime

valdkondade tegevustes ning tema olulise keskendumise põhiõigustele, liikmesriikide rahvusvahelistele kohustustele ja ELi inimõigustealasele õigusele selles valdkonnas, sealhulgas koostöö Euroopa Liidu Varjupaigaametiga (EUAA) eesmärgiga parandada selle mõistmist, kui olulised on liidus rahvusvahelist kaitset taotlevaid saatjata lapsi abistavad eestkostjad ja seaduslikud esindajad, ning Europoli töötajatele pakutava koolituse eesmärgiga suurendada teadlikkust ja arusaamist põhiõigustega seotud kaalutlustest asjaomastes operatiivolukordades; väljendab heameelt FRA õigeaegse panuse üle, mis on seotud ajutise kaitse direktiivi rakendamisega Ukrainast põgenevate pagulastega seoses ning pikaajalist elamist käsitleva liidu õiguse rakendamise probleemide kindlakstegemise ning viisaeeskirja puuduste väljaselgitamise ja loetelu koostamisega meetmetest, mida liit ja selle liikmesriigid võivad võtta hukkunute arvu vähendamiseks merel;

4. väljendab heameelt FRA panuse üle Euroopa piiri- ja rannikuvalve määruse[3] hindamisel, osalemise üle Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Ameti (Frontex) haldusnõukogu koosolekutel ja Frontexi põhiõiguste nõuandefoorumi juhatamises osalemise ning koostöö üle Frontexi põhiõiguste bürooga;

5. märgib rahuloluga, et FRA tegi põhiõiguste analüüsi ja jagas eksperditeadmisi, et toetada teiste ELi justiits- ja siseküsimustega tegelevate ametite, sealhulgas EUAA, Frontexi, Europoli, Vabadusel, Turvalisusel ja Õigusel Rajaneva Ala Suuremahuliste IT-süsteemide Operatiivjuhtimise Euroopa Liidu Ameti (eu-LISA) ning Euroopa Liidu Õiguskaitsekoolituse Ameti (CEPOL) tegevust ja tööd; väljendab heameelt FRA 2023. aasta panuse üle põhiõiguste austamise edendamisse, sealhulgas suuniste kaudu ELi rahaliste vahendite kohta ja uutest tehnoloogiatest tulenevate probleemide lahendamise kaudu; kutsub FRAd üles tegema kindlaks, mil määral õigusriik ja põhiõigused on lahutamatult seotud ning kuidas ameti tööd saaks integreerida või arendada koostoimes Euroopa Komisjoni tööga õigusriigi olukorda käsitleva aastaaruande raames;

6. väljendab heameelt FRA koostöö üle Euroopa Liidu Küberturvalisuse Ametiga (ENISA) eraelu puutumatuse ja andmekaitse kaitsmisel küberturvalisuse algatuste väljatöötamise ja rakendamise ajal ning koostöö üle eu-LISAga selle tagamisel, et IT-süsteemide kavandamisel ja kasutamisel järgitakse põhiõiguste standardeid.

III osa – Euroopa Liidu Varjupaigaameti 2023. aasta eelarve täitmisele heakskiidu andmine

1. märgib, et 2023. aastal esitati üle 1,1 miljoni rahvusvahelise kaitse taotluse (+18 % 2022. aastaga võrreldes) ja 29 EL+ riigis tehti üle miljoni ajutise kaitse andmise otsuse; rõhutab märkimisväärset toetust, mida EUAA on sellega seoses liikmesriikidele andnud;[4] nõuab EEAA asjakohasel tasemel rahastamist, eelkõige juhul, kui ametile rände- ja varjupaigaleppe rakendamise raames antavaid ülesandeid suurendatakse märkimisväärselt;

2. võtab teadmiseks, et EUAA eelarvet suurendati 2023. aastal 208 miljonilt eurolt 228 miljonile eurole (+10 %) ja töötajate arvu 519-lt 529-le (+2 %); juhib tähelepanu, et kontrollikoda leidis oma 2017. ja 2020. aasta aruannetes, et EUAA ruumide rendilepingud

[3] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. novembri 2019. aasta määrus (EL) 2019/1896, mis käsitleb Euroopa piiri- ja rannikuvalvet ning millega tunnistatakse kehtetuks määrused (EL) nr 1052/2013 ning (EL) 2016/1624 (ELT L, 2019/1896, 14.11.2019, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2019/1896/oj).
[4] EL+ riikide hulka kuuluvad nii Euroopa Liidu (EL) liikmesriigid kui ka Schengeni lepinguga ühinenud riigid.

Lesbosel ja Roomas olid ebapiisava konkurentsi ja säästlikkuse põhimõtte rikkumise tõttu eeskirjadevastased, mis tähendab seda, et kõik nende lepingute alusel tehtud hilisemad maksed olid eeskirjadevastased; tuletab meelde audiitorite tähelepanekut, et 2023. aastaks oli tehtud selliseid eeskirjadevastaseid makseid kokku 123 800 euro suuruses summas;

3. väljendab heameelt asjaolu üle, et kasutusele võeti varjupaigaekspertide reservnimekiri ja 2023. aasta lõpuks oli sinna kantud ligi 350 eksperti; peab kahetsusväärseks, et mõne liikmesriigi viivituste tõttu oma ekspertide nimetamisel ei ole kavandatud arvuni (500) veel jõutud; kutsub liikmesriike üles täitma oma riiklike ekspertidega seotud kohustusi, et amet ei peaks tuginema välistöövõtjatele;

4. väljendab heameelt asjaolu üle, et 16. mail 2023 asus ametisse EUAA esimene põhiõiguste ametnik; tunnustab põhiõiguste ametniku poolt komisjoni ja nõuandefoorumiga konsulteerides välja töötatud nähtava ja kergesti juurdepääsetava kaebuste esitamise mehhanismi loomist;

5. väljendab heameelt EUAA muudetud väliskoostöö strateegia[5] ja haavatavuse strateegia[6] vastuvõtmise üle; toonitab, et mõlemad strateegiad peaksid tagama põhiõiguste kaitse EL+ riikide varjupaiga- ja vastuvõtusüsteemides;

6. tunnustab EUAA püüdlusi digiülemineku suunas liikumisel, sealhulgas varjupaigamenetlustes ja vastuvõtusüsteemides digitaalse innovatsiooni strateegia vastuvõtmise kaudu[7];

7. märgib rahuloluga, et EUAA korraldas 1 000 koolituskursust ning koolitust saanud varjupaiga- ja vastuvõtuametnike ning kodanikuühiskonna osalejate arv kasvab pidevalt (+6 % võrreldes 2022. aastaga); väljendab heameelt Euroopa varjupaigaalase koolituskava edasiarendamise üle, nii et see sisaldab selliseid koolitusmooduleid nagu need, mis käsitlevad soolist vägivalda, haavatavust ja laste olukorda varjupaigaprotsessis;

8. kordab oma eelmise aasta üleskutset, et EUAA peaks teavitama parlamenti korrapäraselt kõigist OLAFi uurimistest.

IV osa – Vabadusel, Turvalisusel ja Õigusel Rajaneva Ala Suuremahuliste IT-süsteemide Operatiivjuhtimise Euroopa Liidu Ameti 2023. aasta eelarve täitmisele heakskiidu andmine

1. peab kahetsusväärseks, et 2023. aasta nõuetele mittevastav kulu oli kokku 12,6 miljonit eurot (3,2 % kõigist kasutada olnud maksete assigneeringutest), mis ületas auditi jaoks kehtestatud olulisuse piirmäära ja mistõttu kontrollikoda esitas märkustega arvamuse maksete seaduslikkuse ja korrektsuse kohta; kutsub eu-LISAt üles koostama kiiresti üksikasjaliku parandusmeetmete kava, mis sisaldab nõuetele mittevastavate kulude kõrvaldamise ajakava ja aruandekohustust; palub ametil hoida kontrollikoda parandusmeetmete kava rakendamisel tehtud edusammudega korrapäraselt kursis;

2. võtab murega teadmiseks kontrollikoja välja toodud punktid seoses raamatupidamise

[5] https://euaa.europa.eu/sites/default/files/publications/2023-05/EUAA_External_Cooperation_Strategy.pdf
[6] https://euaa.europa.eu/sites/default/files/publications/2023-12/EUAA_Vulnerability_Strategy.pdf
[7] https://euaa.europa.eu/sites/default/files/publications/2023-10/2023_EUAA-Strategy-on-Digital-Innovation-in-Asylum-Procedures-and-Reception-Systems_EN.pdf

aastaaruandega, mis puudutavad kaht kehtivat raamlepingut; kordab murega, et mitu kontrollikoja varasemate aastate tähelepanekut ei ole veel lahendust leidnud; palub eu-LISA-l võtta kontrollikoja tähelepanekuid arvesse ja pingutada rohkem parandusmeetmete võtmisega kõigi ülejäänud rikkumisjuhtumitega seoses ning anda eelarve täitmisele heakskiidu andmise eest vastutavale institutsioonile tehtud edusammudest aru;

3. võtab teadmiseks eu-LISA püüdlused aastaid 2023–2025 hõlmavas ühtses programmdokumendis 2023. aastaks seatud eesmärkide poole pürgimisel; võtab rahuloluga teadmiseks uuendatud Schengeni infosüsteemi (SIS) täieliku kasutuselevõtu märtsis ja Küprose tõrgeteta integreerimise SISi 2023. aasta juulis ning Horvaatia integreerimise viisainfosüsteemi (VIS);

4. võtab teadmiseks uue koostalitlusvõime tegevuskava; peab kahetsusväärseks, et ELi infosüsteemide kasutuselevõtu ja koostalitlusvõime uus ajakava osutus vajalikuks viivituste tõttu riiki sisenemise ja riigist lahkumise süsteemi, ELi reisiinfo ja -lubade süsteemi (ETIAS) ning Euroopa karistusregistrite infosüsteemi kolmandate riikide kodanike kohta (ECRIS-TCN) arendamisel; kutsub eu-LISAt üles seadma prioriteediks kõnealuste infosüsteemide kiire rakendamise ja määrama kindlaks uue konkreetse kasutuselevõtu kuupäeva; rõhutab, et kiire, mõjus ja usaldusväärne teabevahetus on liidu vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva ala säilitamiseks ja tugevdamiseks otsustava tähtsusega;

5. väljendab heameelt asjaolu üle, et eu-LISA keskendus ka küberturvalisusele ja kübervaldkonna ohtude vastu võitlemisele, tehes eelkõige vajalikke ettevalmistusi selliste kohustuste täitmiseks, mis tulenevad uutest liidu õigusaktidest infoturbe ja küberturvalisuse kohta; rõhutab asjaolu, et eu-LISA käitab ja haldab turvaseireplatvormi, küberturvalisuse intsidentide kava, reageerimise käsiraamatuid ja ööpäevaringset valvekorda, et tagada küberohtude õigeaegne tuvastamine ja neile reageerimine; väljendab heameelt eu-LISA rolli üle ametitevaheliste küberturvalisuse õppuste toetamisel koostöös justiits- ja siseküsimustega tegelevate asutuste võrgustikuga;

6. väljendab heameelt asjaolu üle, et eu-LISA alustas ettevalmistusi e-CODEXi süsteemi (*online* andmevahetus e-õiguskeskkonnas) operatiivjuhtimise ülevõtmiseks ning alustas ka ettevalmistusi ühiste uurimisrühmade koostööplatvormi väljatöötamiseks ja arendamiseks, et tagada turvaline elektrooniline teabevahetus piiriüleste kriminaaluurimiste jaoks; võtab teadmiseks haldusnõukogu ja nõuanderühmade esindajate huvide konfliktide ennetamise ja haldamise eeskirjade läbivaatamise.

III osa – Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Ameti 2023. aasta eelarve täitmisele heakskiidu andmine

1. märgib, et tagasisaatmiste arv on märkimisväärselt kasvanud ning Frontex ületas eesmärgiks seatud näitaja 20 000, abistades kokku 39 239 tagasisaatmise juures, kusjuures vabatahtlike tagasipöördumiste arv suurenes muljetavaldava 87 % võrra ja sunniviisiliste tagasisaatmiste arv 20 % võrra 2022. aastaga võrreldes; väljendab heameelt liikmesriikidele tagasisaatmis- ja saabumisjärgse abi andmisel võimaldatava tõhustatud toe üle, kusjuures Frontex ületas ühises taasintegreerimissüsteemis eesmärgiks seatud 5 000 juhtumit ning haldas 2023. aastal edukalt 6 438 juhtumit;

2. märgib, et koostöö kolmandate riikidega laienes 2023. aastal järk-järgult ning seda iseloomustavad mitmesugused tegevused, nagu tutvumiskülastused, tuvastusmissioonid ja seminarid – kokku 36 algatust eesmärgiga koostööd tihendada;

3. rõhutab Frontexi keskset rolli ja peamist ülesannet liidu välispiiride kaitsmisel; tunnistab ka Frontexi olulist rolli otsingu- ja päästeoperatsioonides, kusjuures ühisoperatsioonides kasutati mere- ja õhuressursse ja reageeriti 785-le intsidendile seoses 43 508 rändajaga, mis toob esile Frontexi olulise panuse humanitaartegevuses; märgib murega, et Statista hinnangul hukkus 2023. aastal Vahemere ületamisel 3 105 rändajat; toonitab, et inimsmugeldamise ja -kaubanduse ärahoidmiseks tuleb rohkem pingutada;

4. rõhutab põhiõiguste eesmärkide elluviimisel saavutatud edasiminekut, sealhulgas põhiõiguste tegevuskava käimasolevat täitmist ja ameti põhiõiguste raamistiku järgimise sõltumatut hindamist kooskõlas Euroopa piiri- ja rannikuvalve määrusega; väljendab heameelt selle üle, et Frontex on võtnud põhiõigustega seotud kaebuste suhtes ennetavaid järelmeetmeid, kusjuures enamik kaebustest on lükatud vastuvõetamatuse tõttu tagasi; rõhutab, kui oluline on tihe koostöö riiklike ametiasutustega, et tagada põhiõiguste väidetavate rikkumiste korral asjakohaste järelmeetmete võtmine kooskõlas riiklike põhiõiguste mehhanismidega; rõhutab, et Frontexi ametnikud peavad vältima osalemist mis tahes tegevuses, millega võidakse otseselt või kaudselt rikkuda põhiõigusi; tunneb heameelt, et Frontex pöörab senisest rohkem tähelepanu läbipaistvusele ja vastutusele; rõhutab vajadust üksikasjalikuma operatsioonijärgse teavitustegevuse järele;

5. toetab Frontexi pidevaid püüdlusi oma põhiõiguste ametniku rolli tugevdamisel ning võtab teadmiseks, et 2023. aastal võeti tööle 46 põhiõiguste vaatlejat; rõhutab, kui oluline on tagada see, et kõik põhiõiguste vaatlejad võetakse tööle AD palgaastmele, millega suurendatakse veelgi nende suutlikkust ja sõltumatust; tunnistab, et Frontex on teinud olulisi samme põhiõiguste ametniku arvamuste arvesse võtmiseks, eelkõige sellistes küsimustes nagu soolise võrdõiguslikkuse süvalaiendamine ja inimkaubandus;

6. märgib rahuloluga, et 2023. aastal saavutati enamik põhiõiguste alaseid eesmärke, mis aitas kaasa jõulisemale ja õigustel põhinevale lähenemisviisile Frontexi tegevuses; peab Frontexi tegevdirektori ametlikele vastustele vaatamata kahetsusväärseks, et põhiõiguste ametniku esitatud teatavate arvamuste suhtes ei ole võetud konkreetseid meetmeid, ning nõuab seetõttu jätkuvat keskendumist niisuguste, st põhiõiguste ametniku soovitustel põhinevate konkreetsete meetmete rakendamisele ja Frontexi inimõiguste raamistiku edasist tugevdamist;

7. võtab teadmiseks, et 2023. aastal saadi 217 teadet väidetava põhiõiguste rikkumisega seotud intsidentide kohta, esitati 104 teadet tõsiste intsidentide kohta, millest 48 olid seotud põhiõigustega, saadi 67 kaebust Frontexi kaebuste esitamise mehhanismi kaudu, 2023. aastal algatati 55 tõsise intsidendi uurimist ja lõpetati 39 tõsise intsidendi uurimine, kusjuures peaaegu 50 % lõpetatud juhtumite puhul tuvastati, et tõenäoliselt on toimunud põhiõiguste rikkumine; tunnistab, et tehtud uurimised näitavad ka Frontexi pühendumust läbipaistvusele, vastutusele ja oma tegevuse pidevale täiustamisele;

8. nõuab tungivalt, et Frontex tagaks edasiste viivitusteta kõigi Euroopa auditi- ja kontrolliasutuste, eelkõige OLAFi ja Euroopa Parlamendi Frontexi kontrolli töörühma, Euroopa Ombudsmani, kontrollikoja ning Frontexi põhiõiguste ja operatsioonide õiguslike operatiivaspektide töörühma esitatud soovituste täieliku elluviimise;

9. märgib murega, et kontrollikoda on alates 2018. aastast toonud välja Frontexi assigneeringute ülekandmiste ja tühistamiste kõrge määra ning et see probleem püsis ka 2023. aastal; märgib ühtlasi, et Frontexil on jätkuvalt raskusi oma ametikohtade loetelus fikseeritud ametikohtade arvu täitmisega ning et ka see probleem on esinenud juba vähemalt alates 2018. aastast; juhib tähelepanu kontrollikoja jätkuvale murele selle pärast, et Frontexi töölevõtmismenetlustega seoses puuduvad eeskirjad deklareeritud huvide konfliktide kohta;

10. võtab teadmiseks kontrollikoja poolt esile tõstetud ja raamatupidamise aastaaruandega seotud punktid Schengeni lepinguga ühinenud riikide osamaksete arvutamise kohta, mis tõstatati 2022. aastal; võtab teadmiseks Frontexi vastuse, et need arvutused järgivad väljakujunenud tavasid, mille on heaks kiitnud haldusnõukogu ja komisjon; kutsub komisjoni üles neid kokkuleppeid läbi vaatama, et tagada liidu ja selle asutuste osamaksete määramise meetodi suurem järjepidevus;

11. kutsub komisjoni üles võtma keerukat rändekriisi arvestades (eelkõige pärast rände- ja varjupaigaleppe jõustumist ning seoses Venemaa ja Valgevene hübriidoperatsioonidega) järelmeetmeid seoses komisjoni presidendi Ursula von der Leyeni 2024. aasta juuli avaldusega, mille kohaselt on Frontexil head eeldused töötajate arvu suurendamiseks kuni 30 000-ni; rõhutab, et selline laiendamine suurendaks märkimisväärselt Frontexi suutlikkust käsitleda ja hallata rändevooge ning tagada julgeolek ja põhiõiguste austamine liidu välispiiridel, mis tugevdaks Frontexi olulist rolli liidu laiemas rändestrateegias. kutsub komisjoni üles võtma vajalikke meetmeid, et anda Frontexile praeguse geopoliitilise olukorra jaoks piisavad vahendid ja võidelda smugeldamise vastu.

VI osa – Euroopa Liidu Õiguskaitsekoolituse Ameti 2023. aasta eelarve täitmisele heakskiidu andmine

1. võtab teadmiseks, et CEPOL pingutas varasemast rohkem, et koostada terviklik koolitusportfell kuritegevusega seotud ohte käsitleva valdkondadevahelise Euroopa platvormi (EMPACT) kõigi valdkondade kohta; märgib, et kõige populaarsemad teemad olid raske ja organiseeritud kuritegevus ning küberkuritegevus ning nendel koolitustel osalenud moodustasid ligi 62 % kõigist koolitatutest; rõhutab, et reisikorralduse ja ürituste korraldamise teenuste raamlepingu alusel tehtud maksete auditeerimisel täheldas kontrollikoda, et CEPOL jälgis lepingute kasutamist pigem maksete kui eelarveliste kulukohustuste tasandil; nõustub kontrollikojaga, et see lähenemisviis ei ole kooskõlas ELi finantsmääruse artikliga 111;

2. väljendab heameelt, et CEPOL avaldas ELi strateegiliste koolitusvajaduste hinnangu aastateks 2022–2025, milles määratakse kindlaks õiguskaitseametnike hiljuti tekkinud strateegilised ja ELi tasandi koolitusvajadused;

3. väljendab heameelt asjaolu üle, et CEPOL jätkas küberkoolituse portfelli kuuluvate koolituste pakkumist CEPOLi küberkuritegevuse akadeemia kaudu; väljendab heameelt asjaolu üle, et sihtotstarbelise koolitustegevusega täiendati Euroopas küberkuritegevuse alaseid teadmisi ja kübersuutlikkust laste seksuaalse ärakasutamise, võrgupettuse skeemide ja küberrünnete vastase võitluse valdkonnas ning CEPOL töötas välja oma esimese sihtotstarbelise tehisintellektiteemalise seminari;

4. märgib kahetsusega, et põhiõiguste ja andmekaitse valdkonna koolitustegevus vähenes

2023. aastal (19 tegevust 2 063 osalejaga) 2022. aastaga (30 üritust 4 014 osalejaga) võrreldes; rõhutab, et CEPOLi põhieesmärk on toetada, arendada, rakendada ja koordineerida õiguskaitseametnike koolitust, pöörates samal ajal erilist tähelepanu inimõiguste ja põhivabaduste kaitsele õiguskaitse kontekstis; tunnistab samal ajal, et osalejate arv kokku suurenes 46 431-ni. kutsub CEPOLit üles suurendama läbipaistvust nende koolitusvajaduste kavandamisel ja rakendamise järelevalves, eriti seoses uute probleemidega, nagu tehnoloogia suurenev roll õiguskaitses.

VII osa – Euroopa Narkootikumide ja Narkomaania Seirekeskuse 2023. aasta eelarve täitmisele heakskiidu andmine

1. märgib, et 1. juulil 2023 jõustus uus Euroopa Liidu Uimastiametit (EUDA) käsitlev määrus[8], millega tunnistatakse kehtetuks ja asendatakse Euroopa Narkootikumide ja Narkomaania Seirekeskuse (EMCDDA) määrus[9], ning väljendab heameelt EUDA uute, laiemate volituste üle; tuletab meelde, et EUDAt käsitleva määruse eesmärk on käsitleda uimastiprobleemi tervikliku ja tõenduspõhise lähenemisviisi alusel, ning kutsub ametit üles tagama oma uute volituste täielik rakendamine; võtab teadmiseks, et EMCDDA eelarvet suurendati 2023. aastal 26 miljonilt eurolt 29 miljonile eurole (+13 %) ja töötajate arvu vähendati 110-lt 101-le (-1 %);

2. väljendab heameelt EMCDDA panuse üle EMPACTi ning organiseeritud ja rasket rahvusvahelist kuritegevust käsitleva ELi poliitikatsükli operatiivsetesse tegevuskavadesse; tunnustab EMCDDA panust uude ELi tegevuskavasse, et tõhustada organiseeritud kuritegevuse ja ebaseadusliku uimastikaubanduse vastast võitlust[10];

3. väljendab heameelt EMCDDA pidevate püüdluste üle rakendada ELi varajase hoiatamise süsteemi koostöös liikmesriikides tegutsevate partneritega; märgib, et teatatud on 26 uuest psühhoaktiivsest ainest ja et praegu seire all olevate psühhoaktiivsete ainete arv kokku on ligikaudu 950; hindab kõrgelt ameti avaldatavaid tehnilisi aruandeid;

4. võtab teadmiseks, et EMCDDAs koostati 2023. aastal 30 teadus- ja institutsioonilist väljaannet ning keskus oli 14 teadusartikli ja raamatupeatüki autor või kaasautor, ning hindab ameti tõenditel põhinevaid eksperditeadmisi;

5. väljendab heameelt peamiselt digiteeritud, moodulitest koosneva Euroopa uimastiprobleemide 2023. aasta aruande ning amfetamiini ja kanepit käsitlevate moodulite kasutuselevõtu üle EMCDDA-Europoli ühises ELi uimastiturgude süvaanalüüsi aruandes;

6. märgib rahuloluga, et EMCDDA pakkus riiklikele poliitikakujundajatele uimastipoliitika alast korrapärast ja väärtuslikku tuge ja teavet ning kooskõlastas ettevalmistavate teaduslike ülevaadete koostamist uimastitega seotud kahju, ravi ja kahju vähendamise tavade kohta; rõhutab, kui oluline on jätkata kõnealust tähtsat tööd, et tegeleda muutuvate suundumuste ja probleemidega, ning nõuab niisuguse tegevuse edasist tõhustamist,

[8] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. juuni 2023. aasta määrus (EL) 2023/1322, mis käsitleb Euroopa Liidu Uimastiametit (EUDA) ja millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 1920/2006 (ELT L 138, 26.5.2016, lk 2023). ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/1322/oj).

[9] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. detsembri 2006 määrus (EÜ) nr 1920/2006 Euroopa Narkootikumide ja Narkomaania Seirekeskuse kohta (ELT L, 1920/2006, 27.12.2006, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2006/1920/oj).

[10] https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_23_4981

edendades tihedamat koostööd liikmesriikidega ja tagades tulemuste korraliku levitamise laiemale publikule, sealhulgas tervishoiutöötajatele ja üldsusele;

7. rõhutab, et EMCDDA pakkus koolitust rohkem kui 3 300-le uimastivaldkonna spetsialistile, sealhulgas tervishoiutöötajatele, õiguskaitseametnikele ja poliitikakujundajatele nii liidus kui ka väljaspool seda ning et EMCDDA korraldatud kaheksal veebiseminaril osales ligikaudu 4 800 spetsialisti; tunneb heameelt teiste ELi asutustega tehtava koostöö üle.

VIII osa – Euroopa Liidu Õiguskaitsekoostöö Ameti 2023. aasta eelarve täitmisele heakskiidu andmine

1. tunneb muret kontrollikoja tähelepaneku pärast, mis esitati ühe liikmesriigi politsei tegevuse rahastamiseks mõeldud tegevustoetusega seotud tehingute seaduslikkuse ja korrektsuse kohta; märgib, et kontrollikoda järeldas, et osa sellest toetusest, s.o 279 000 eurot, oli eeskirjadevastane; rõhutab, et kontrollikoja taotlusel tuvastas Europol veel toetusi, mille raames hüvitati 2023. aastal käibemaks sarnase tegevuse eest, mis tõi kaasa eeskirjadevastaselt tehtud maksed; võtab teadmiseks Europoli vastuse, et Europol ei loe käibemaksu enam tegevustoetuste korral rahastamiskõlblikuks kuluks, tagades seega vastavuse finantsmäärusele (määrus (EL, Euratom) 2018/1046);

2. märgib rahuloluga, et Europol võttis 2023. aastal vastu 107 856 tegevustoetust, toetas 3 155 operatsiooni, lõi 27 operatiivrakkerühma, andis SIENA kaudu 21 096 esmatasandi vastust ning tagas riiklikele ametiasutustele, liikmesriikidele ja kolmandatele isikutele suurema operatiivteabe suutlikkuse;

3. tunnustab PERCI (ELi platvorm ebaseadusliku veebisisu kohta) edukat kasutuselevõttu, eelkõige Euroopa Andmekaitseinspektori soovituste täieliku rakendamise kaudu; tunnustab tihedat koostööd Euroopa Andmekaitseinspektoriga ja Frontexi loodud ühise töörühmaga, et järgida Euroopa Andmekaitseinspektori soovitusi seoses Frontexi programmiga PeDRA (isikuandmete töötlemine riskianalüüsi eesmärgil), kus mõlemal ametil on suur huvi kaitsta põhiõigusi, edendades samal ajal julgeolekut;

4. nõuab, et koostöö Europoli ning teiste justiits- ja siseküsimuste asutuste vahel oleks täielikult läbipaistev ja et aruandekohustus oleks tagatud kooskõlas läbipaistvust käsitlevate ELi eeskirjade ning põhiõiguste ja andmekaitsestandarditega;

5. väljendab heameelt 2022. aastal muudetud Europoli määruse[11] rakendamise üle, eelkõige põhiõiguste ametniku kiire ametisse nimetamise üle 2023. aasta jaanuaris, mis on oluline samm selles suunas, et Europol võtaks oma tegevuses järjest rohkem arvesse inimõigusi;

6. märgib murega, et laste ja noorte värbamine organiseeritud kuritegevusesse on suurenenud; rõhutab, kui oluline on selge ja terviklik strateegia selle nähtuse ennetamiseks ja selle vastu võitlemiseks;

[11] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. mai 2016. aasta määrus (EL) 2016/794, mis käsitleb Euroopa Liidu Õiguskaitsekoostöö Ametit (Europol) ning millega asendatakse ja tunnistatakse kehtetuks nõukogu otsused 2009/371/JSK, 2009/934/JSK, 2009/935/JSK, 2009/936/JSK ja 2009/968/JSK (ELT L 2016/794, 24.5.2016, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2016/794/oj).

7. tunnustab Europoli jätkuvat ja hindamatut toetust Ukrainale, eelkõige osalemise kaudu ühises uurimisrühmas, mis keskendub Ukrainas toime pandud väidetavate raskete rahvusvaheliste kuritegude uurimisele; võtab rahuloluga teadmiseks operatiivrakkerühma loomise, mille eesmärk on pakkuda sihipärast toetust sõjakuritegude käimasolevale uurimisele, mis näitab Europoli olulist rolli rahvusvahelises õigusemõistmises ja vastutusele võtmises;

8. tunnustab ka komisjoni püüdlusi tugevama ja turvalisema Euroopa nimel, nagu president Ursula von der Leyen oma 2024. aasta avalduses märkis; kutsub komisjoni üles kahekordistama Europoli töötajaskonda ja tunnustama Europoli keskset rolli julgeoleku tagamisel kogu liidus ja tema suutlikkust reageerida tekkivatele ohtudele; rõhutab ühtlasi, et selline laiendamine suurendab veelgi Europoli suutlikkust toetada liikmesriike võitluses raske ja organiseeritud kuritegevuse vastu nii internetis kui ka väljaspool seda, aidates seeläbi kaasa ohutuma ja turvalisema Euroopa loomisele kõigi jaoks.

LISA: ÜKSUSED VÕI ISIKUD, KELLELT RAPORTÖÖR SAI SISENDMATERJALI

Vastavalt kodukorra I lisa artiklile 8 kinnitab arvamuse raportöör, et ta sai arvamuse koostamisel enne selle komisjonis vastuvõtmist sisendmaterjali järgmistelt üksustelt või isikutelt:

Üksus ja/või isik
European Border and Coast Guard Agency (“Frontex”)

Eespool esitatud loetelu koostamise eest vastutab ainuisikuliselt arvamuse raportöör.

Kui loetelus on märgitud füüsiliste isikute nimi või ametikoht või mõlemad, kinnitab arvamuse raportöör, et ta on esitanud asjaomastele füüsilistele isikutele Euroopa Parlamendi andmekaitseteate nr 484 (https://www.europarl.europa.eu/data-protect/index.do), milles on kindlaks määratud nende isikuandmete töötlemise suhtes kohaldatavad tingimused ja sellise töötlemisega seotud õigused.

TEAVE VASTUVÕTMISE KOHTA NÕUANDVAS KOMISJONIS

Vastuvõtmise kuupäev	6.2.2025
Lõpphääletuse tulemus	+: 37 –: 13 0: 9
Lõpphääletuse ajal kohal olnud liikmed	Magdalena Adamowicz, Giuseppe Antoci, Jaume Asens Llodrà, Nikola Bartůšek, Krzysztof Brejza, Saskia Bricmont, Jaroslav Bžoch, Veronika Cifrová Ostrihoňová, Lena Düpont, Marieke Ehlers, Raquel García Hermida-Van Der Walle, Branko Grims, Evin Incir, Irena Joveva, Erik Kaliňák, Marina Kaljurand, Fabienne Keller, András László, Juan Fernando López Aguilar, Erik Marquardt, Michael McNamara, Birgit Sippel, Krzysztof Śmiszek, Petra Steger, Cecilia Strada, Georgiana Teodorescu, Milan Uhrík, Tom Vandendriessche, Charlie Weimers, Sophie Wilmès, Alessandro Zan, Javier Zarzalejos, Tomáš Zdechovský
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliikmed	Fredis Beleris, David Casa, Sigrid Friis, Markéta Gregorová, Hannah Neumann, Gaetano Pedulla', Oliver Schenk, Alexander Sell, Bartłomiej Sienkiewicz, Malika Sorel, António Tânger Corrêa, Marco Tarquinio, Pekka Toveri, Loránt Vincze, Petar Volgin, Axel Voss, Michał Wawrykiewicz, Lucia Yar
Lõpphääletuse ajal kohal olnud parlamendiliikmed kodukorra art 216 lg 7 alusel	Bart Groothuis, Rima Hassan, Anja Hazekamp, Pär Holmgren, Sérgio Humberto, Evelyn Regner, Carla Tavares, Ingeborg Ter Laak

NIMELINE LÕPPHÄÄLETUS NÕUANDVAS KOMISJONIS

37	+
ECR	Georgiana Teodorescu
PPE	Magdalena Adamowicz, Fredis Beleris, Krzysztof Brejza, David Casa, Lena Düpont, Branko Grims, Sérgio Humberto, Oliver Schenk, Bartłomiej Sienkiewicz, Ingeborg Ter Laak, Pekka Toveri, Loránt Vincze, Axel Voss, Michał Wawrykiewicz, Tomáš Zdechovský
Renew	Veronika Cifrová Ostrihoňová, Sigrid Friis, Raquel García Hermida-Van Der Walle, Bart Groothuis, Irena Joveva, Fabienne Keller, Michael McNamara, Sophie Wilmès, Lucia Yar
S&D	Evin Incir, Marina Kaljurand, Juan Fernando López Aguilar, Evelyn Regner, Birgit Sippel, Krzysztof Śmiszek, Cecilia Strada, Marco Tarquinio, Carla Tavares, Alessandro Zan
The Left	Giuseppe Antoci, Gaetano Pedulla'

13	-
ESN	Alexander Sell, Milan Uhrík, Petar Volgin
NI	Erik Kaliňák
PPE	Javier Zarzalejos
PfE	Nikola Bartůšek, Jaroslav Bžoch, Marieke Ehlers, András László, Malika Sorel, Petra Steger, António Tânger Corrêa, Tom Vandendriessche

9	0
ECR	Charlie Weimers
The Left	Rima Hassan, Anja Hazekamp
Verts/ALE	Jaume Asens Llodrà, Saskia Bricmont, Markéta Gregorová, Pär Holmgren, Erik Marquardt, Hannah Neumann

Kasutatud tähised:
+ : poolt
- : vastu
0 : erapooletu